

## Lomarahavapaaksi vaihtaminen

Lomarahavapaamääräykset mahdollistavat keskustasolla sovittujen periaatteiden pohjalta lomarahavaihtamisen vapaaksi.

Työntekijän ja viranhaltijan näkökulmasta lomarahavaihtamisen hyvät puolet ovat mm.

- Lomarahavapaa mahdollistaa henkilöstön yksilöllisten työaikatarpeiden ottamisen huomioon, esim. silloin kun perheessä on kouluikäisiä, joilla on pitkät lomat.
- Lomarahavapaata voidaan käyttää työstä palautumiseksi tai irrottautumiseksi, jolloin se lisää työhyvinvointia.

Työnantajan näkökulmasta lomarahavapaan mahdollisuudet ovat mm.

- Työhyvinvoinnin parantumisen myötä mahdollisuus jaksamisen ja tuloksellisuuden paranemiseen sekä sairauspoissaolojen vähentymiseen
- Seurakunnan toiminnan turvaaminen silloin, kun haetaan säästökeinoja talouden tasapainottamiseksi.

Lomarahavaihtamisen käyttö säästötoimenpiteenä johtuu siitä, että lomarahavaihtaminen on osa palkkakustannuksia. Muita palkkakustannuksia ovat tehdyiltä työajalta maksetut palkat ja välilliset palkat kuten sairausajan palkat, arkipyhien palkat ja lapseen liittyvien poissaolojen palkat. Jos palkkausmenot on karsittava, vapaana annettava lomarahavaihtaminen ei kirjata palkkakustannuksiksi. Toisaalta joissakin tilanteissa resurssit voi olla niin tarkkaan mitoitettu, että lomarahavaihtaminen voi olla vaikea antaa, vaikka halukkuutta sen pitämiseen olisikin. Tällainen tilanne voi olla silloin, kun toimintaan ei ole käytettävissä riittävästi henkilökuntaa muutoinkaan esim. siksi, että osa työntekijöistä on palkattomalla vapaalla tai irtisanoutunut työnantajan palveluksesta.

Onko työntekijällä/viranhaltijalla tai työnantajalla ehdoton oikeus sille, että lomarahavaihtaminen pidetään?

Työntekijällä/viranhaltijalla ja työnantajalla ei ole ehdotonta oikeutta vaihtaa lomarahavaihtamista vapaaksi, vaan lomarahavaihtamisesta vapaaksi on sovittava työnantajan ja työntekijän kesken.

Miten lomarahavaihtamista voidaan hakea ja milloin?

Työntekijä/viranhaltija voi tehdä aloitteen lomarahavaihtamisesta vapaaseen. Työnantajan tehdessä aloitteen lomarahavaihtamisen pitämismahdollisuudesta tulisi ilmoittaa hyvissä ajoin. Käytännössä sitovat ilmoituksen vapaan pitamisestä kannattaa pyytää samassa yhteydessä kuin muutoinkin tiedustellaan henkilöstöltä toiveita vuosiloman pitämisajankohdasta.

Lomarahavaihtamisesta – päivien määrästä – tulee sopia kyseisen lomarahavaihtamisen maksuvuoden huhtikuun loppuun mennessä eli vuoden 2019 lomarahavaihtamisen määrästä tulee sopia 30.4.2019 mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että jos henkilöstöltä on kysytty halukkuutta lomarahavaihtamiseen, työnantajan tulee päättää huhtikuun loppuun mennessä, voidaanko esitetty lomarahavaihtamisen määrä hyväksyä.

Miten laskea lomarahavaihtamisen määrän ja vaikutuksen lomarahavaihtamiseen?

Lomarahavaihtamista vaihdettaessa

- **kuukausipalkkaisella** kutakin lomarahavaihtamista kohden lomarahasta vähennetään 1/21 osa kuukausipalkasta (4,76 %)
- **tuntipalkkaisella** kutakin lomarahavaihtamista kohden lomarahasta vähennetään yksi päiväpalkka eli 7,65 tunnin varsinainen palkka

Lomarahavapaan enimmäispituuteen vaikuttavat henkilön

- lomarahaprosentti
- täysien lomanmääräytymiskausien määrä (vuosilomaan oikeuttavien kalenterikuukausien määrä)

Laskurin (lomarahavapaa, lomarahana) löydät nettisivuiltamme osoitteesta

<https://evl.fi/kirkontyomarkkinalaitos/palvelussuhde/vuosiloma>.

Miten lomarahavapaapäivät merkitään kalenterille ja mitä palkkaa lomarahavapaalta maksetaan?

Lomarahavapaata annettaessa lomarahavapaapäiviksi merkitään vastaavat päivät kuin vuosilomaa annettaessa eli työpäivät. Täytenä viikkona annettu lomarahavapaa vahvistetaan maanantaista sunnuntaihin (lomarahavapaata kuuluu 5 päivää).

Esimerkki:

Henkilön vapaapäivät ovat torstai ja perjantai. Hän esittää ja hänelle myönnetään lomarahavapaa viikolle 37 (ma-su), jolloin lomarahavapaata kuuluu 5 päivää (ma-ke, la-su).

Koko lomarahavapaa-ajalta maksetaan varsinainen palkka.

Milloin lomarahavapaata saadaan pitää?

Työnantaja vahvistaa lomarahavapaan ajankohdan. Lomarahavapaa tulee pitää maksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Esim. vuoden 2019 lomarahavapaa tulee pitää 31.12.2020 mennessä.

Voiko myönnetyn vapaan peruuttaa tai keskeyttää?

Myönnetty vapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää, jos sen käyttäminen estyy painavasta syystä. Painava syy on esimerkiksi viranhaltijan/työntekijän sairaus. Lomarahavapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää samoin perustein kuin vuosiloma on siirrettävissä (KirVESTES 108 §). Siirto työkyvyttömyyden johdosta edellyttää nimenomaista pyyntöä vapaan siirtämisestä sekä lääkärintodistuksen esittämistä.

Jos peruutettua vapaata tai sen osaa ei ehditä antamaan myöhempänä ajankohtana, peruutettua vapaata vastaava etuus palautuu maksettavaksi lomarahana.

Lisätietoja saa yhteisestä sähköpostiosoitteestamme [kit@evl.fi](mailto:kit@evl.fi).